

LLEI 16/2019, DE 8 D'ABRIL, DE L'ESTATUT ESPECIAL DE CAPITALITAT DE LA CIUTAT D'EIVISSA¹

(BOIB núm. 48, de 13 d'abril de 2019)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La ciutat d'Eivissa, que constitueix el centre urbà més important de les Pitiüses, va ser fundada pels fenicis amb el nom d'Ibosim al segle VII a.C. Posteriorment, va quedar inclosa a l'Imperi Romà, amb el nom d'Ebusus, com a ciutat confederada.

Al segle X va ser incorporada al territori d'Al-Andalus. Cal destacar que la ciutat islàmica de Yabisa tenia una superfície intramurs de 4 Ha i comptava amb un sistema defensiu que permetia la defensa escalonada de la ciutat a través de tres recintes fortificats independents.

L'any 1114 va tenir lloc l'expedició pisanocatalana, que va donar lloc a un dur assalt a la ciutat d'Eivissa, i es pot llegir a testimonis documentals que “de la ciutat a lo més alt es troba una forta fortalesa”.

L'any 1235 les tropes catalanes conqueriren la ciutat d'Eivissa, on varen fixar el principal temple de l'illa, que varen dividir en els quartons de Vila, Santa Eulària, Balanzat, Portmany i Ses Salines.

Durant l'Edat Mitjana i Moderna la institució de govern de les illes d'Eivissa i Formentera era la Universitat, amb seu a Dalt Vila. També al punt més alt de Vila es trobava el Castell, la Catedral i la Casa de la Cúria. D'aquesta última ja es tenen notícies al segle XIII (“la casa on se tenen les Corts o en que estan les scriptures i processos”).

L'aplicació del Decret de Nova Planta de Felip V suposà la substitució de la Universitat per la creació d'un únic ajuntament per a les illes d'Eivissa i Formentera, ubicat primer a la seu de la Universitat i després al convent de Sant Domingo, on es manté, encara que recentment les dependències municipals s'han ampliat amb l'edifici de Can Botino.

Mereix especial atenció el reconeixement que ja va obtenir la ciutat d'Eivissa l'any 1782, quan el rei Carles III li va atorgar el títol oficial de Ciutat.

Fins l'any 1837, les illes d'Eivissa i Formentera comptaven amb un únic ajuntament, i a partir d'aquesta data es fixa l'estructura municipal insular que es manté fins l'actualitat.

La ciutat d'Eivissa ha estat al llarg de la seva història el centre neuràlgic de l'illa, amb un port que ha constituït el centre vital de comunicació amb l'exterior, del comerç, de la indústria i de la vida social en definitiva. És a Vila —aquesta denominació marca la prudent distància amb la resta de poblacions de l'illa— on es construïren els edificis institucionals i de serveis més significatius, així com l'indret on va tenir lloc el

¹ Aquesta Llei ha estat afectada pel Decret Llei 3/2025, de 14 de març, d'actuacions urgents destinades a l'obtenció de sòl mitjançant projectes residencials estratègics en el municipi de Palma ([BOIB núm. 33, de 15 de març de 2025](#)), i pel Decret Llei 5/2025, de 16 de maig, de mesures extraordinàries i urgents en matèria de capitalitat de Palma i Eivissa, de Menorca Reserva de Biosfera i de transport interinsular de residus de Formentera a Eivissa ([BOIB núm. 62, de 17 de maig de 2025](#)).

creixement urbanístic privat més extensiu, modern i progressiu (els bancs, els primers hotels, els blocs d'habitatges, les zones comercials, etc.).

II

La ciutat d'Eivissa és la capital de l'illa d'Eivissa. Els antecedents històrics, la consciència ciutadana, la realitat sociodemogràfica de l'illa i els fonaments legals on s'assenta el concepte de capital ho ratifiquen. Tot això comporta que el dia a dia de l'illa graviti entorn de la ciutat.

Conseqüentment, la ciutat d'Eivissa suporta una sèrie d'obligacions. No dubtem que totes les ciutats tenen els seus problemes, però la particular posició d'Eivissa a l'illa fa que la pressió damunt el pressupost municipal sigui incomparablement superior a la d'altres municipis de població similar que no han d'assumir determinades obligacions que Eivissa sí suporta.

Entre aquestes característiques particulars podem destacar:

- La seva condició de prestadora universal de serveis públics a totes les persones de l'illa i de les Pitiüses en general, siguin o no residents, siguin o no ciutadanes d'Eivissa (Consell Insular, hospital insular, Universitat, etc.).
- Ser la seu de les institucions judicials, pel fet de l'existència del partit judicial d'Eivissa (partit judicial número 5 de les Illes Balears), que comprèn els municipis de Formentera, Eivissa, Sant Josep, Sant Antoni, Sant Joan i Santa Eulàlia del Riu.
- La minúscula extensió del seu terme municipal, que fa que Eivissa sigui el municipi amb la major densitat de població de les Illes Balears.
- La particular demografia.
- La ubicació en el seu terme municipal de gran part dels espais protegits a la declaració "Eivissa, Biodiversitat i Cultura" de la UNESCO.
- El port d'Eivissa, principal accés de mercaderies a l'illa i porta d'entrada a Formentera.

Aquests i altres factors comporten que la quantitat de recursos econòmics de la ciutat no sigui suficient per exercir la seva funció de capital de fet de l'illa i de prestar els serveis públics de qualitat que els usuaris de la ciutat —siguin o no residents— mereixen i necessiten.

III

L'aspiració de la Llei de capitalitat per a la ciutat d'Eivissa té una profusa base jurídica, començant per la Carta Europea de l'autonomia local, redactada a Estrasburg el 15 d'octubre de 1985, que considera les entitats locals com un dels principals fonaments en un règim democràtic.

La Constitució Espanyola recull el dret a l'autonomia municipal de manera expressa, que ha de ser respectada per tots els òrgans que integren l'administració pública. Així mateix, aquesta llei de capitalitat s'inspira en els principis constitucionals de descentralització, desconcentració i coordinació de l'administració, i també en el de proximitat, amb el fi de servir els interessos generals de tota la ciutadania, al mateix temps que facilita la participació ciutadana en la gestió d'assumptes locals i la seva millora, sense perjudici de la unitat de govern i gestió del municipi.

La comunitat autònoma de les Illes Balears té una particularitat inqüestionable, la identitat insular, producte de la fragmentació del seu territori en illes, que es tradueix

en què a cadascuna de les illes es manifesten una idiosincràsia i unes necessitats diferents, com a mínim pel que fa a qüestions d'organització territorial.

El vigent Estatut d'Autonomia de les Illes Balears així ho entén i ho determina expressament. De l'Estatut d'Autonomia es deriva a l'àmbit de cada illa una organització territorial pròpia i unes institucions de govern pròpies que són els consells insulars de cada illa. El concepte jurídic de capitalitat va associat a la seu de les institucions, i això fa que sigui no només factible sinó necessària la proclamació legal i oficial de la ciutat d'Eivissa com a capital, derivada del fet acreditat de ser la seu de les institucions insulars.

Indubtablement la reivindicació de la ciutat d'Eivissa se sustenta a l'article 28 de la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, on expressament es reconeix que: "els municipis on radiquin les seus dels consells insulars o aquells altres que per circumstàncies o funcions supramunicipals ho aconsellin gaudiran, mitjançant llei del Parlament, d'un règim especial que tingui en compte els serveis que presten a la ciutadania en un àmbit superior al del municipi". Aquesta norma és d'inequívoca interpretació i recull expressament la situació de la ciutat d'Eivissa com a seu del Consell Insular i prestadora universal de serveis supramunicipals a la ciutadania de tota l'illa i, fins i tot, de les Pitiüses.

IV

Aquesta llei crea un òrgan col·legiat estable de relació entre les administracions autonòmica i municipal, el Consell de Capitalitat d'Eivissa, al qual li pertoca la coordinació de les respectives polítiques relacionades amb el fet de la capitalitat d'Eivissa, així com el debat i la decisió, si escau, sobre les competències que s'estimin d'interès concurrent entre les tres administracions que la integren. La seva composició i funcionament són compatibles amb el respecte al principi d'autonomia municipal. El Consell Insular de Formentera també participarà, si s'escau, en el Consell de Capitalitat d'Eivissa que aquesta llei crea, ateses les singularitats de les Pitiüses com a conjunt.

Al llarg de l'articulat de la llei de capitalitat es recullen les aspiracions de la ciutat d'Eivissa.

Evidentment, es té en compte per a això la necessitat d'un règim financer suficient per fer possibles totes les aspiracions que l'ajuntament diposita en la llei de capitalitat.

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 1

1. Aquesta llei té per objecte reconèixer i regular l'estatut especial de capitalitat de la ciutat d'Eivissa, com a seu de les principals institucions insulars.

2. El municipi d'Eivissa gaudeix del règim jurídic especial que estableix aquesta llei en el marc de la legislació bàsica de l'Estat, de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, de la legislació sobre règim local de les Illes Balears i, en especial, de la Llei 20/2016, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears.

Article 2

L'Ajuntament d'Eivissa ha de promoure i dur a terme activitats d'interès comú amb altres ciutats i pobles, amb les administracions públiques i amb institucions i organismes europeus i de la resta del món, a l'àmbit de les competències que li atribueixen aquesta llei de capitalitat i la legislació de règim local.

Article 3

1. La ciutat d'Eivissa ostenta els títols que té atorgats en consideració a la seva història i a la seva tradició.
2. L'escut oficial de la ciutat d'Eivissa és el que s'adjunta a l'annex I.
3. L'Ajuntament d'Eivissa pot crear un himne oficial propi.

Article 4

1. La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, ho és també de l'Ajuntament d'Eivissa.
2. L'Ajuntament d'Eivissa ha de garantir l'ús del català i del castellà dins el marc constitucional i estatutari.
3. L'Ajuntament d'Eivissa ha de normalitzar l'ús de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, a l'àmbit de les seves competències d'acord amb la normativa vigent.

Article 5

D'acord amb aquesta llei, correspon a l'Ajuntament d'Eivissa dictar les normes reglamentàries que regulen la seva organització i l'activitat municipal en matèria d'obres, d'intervenció, de serveis i d'activitat econòmica, sempre dins el marc de la legislació vigent.

Tot i això, quan es tracti de la regulació de matèries corresponents als interessos concurrents amb l'administració autonòmica o insular, s'ha de seguir el que disposa aquesta llei respecte del Consell de Capitalitat.

TÍTOL II

RELACIONS INTERADMINISTRATIVES I EL CONSELL DE CAPITALITAT

CAPÍTOL I

RELACIONS DE COL·LABORACIÓ I COOPERACIÓ INTERADMINISTRATIVES

Article 6

Les relacions de col·laboració i de cooperació entre l'Ajuntament d'Eivissa i les altres administracions públiques es regeixen pel que disposen la llei municipal i de règim local de les Illes Balears, la legislació que regula el procediment administratiu comú i les altres normes estatals o autonòmiques que li són aplicables.

CAPÍTOL II

EL CONSELL DE CAPITALITAT

Article 7

1. Es crea el Consell de Capitalitat com a òrgan col·legiat de caràcter permanent, l'objecte del qual és la coordinació entre el Govern de les Illes Balears, el Consell Insular d'Eivissa i l'Ajuntament d'Eivissa en allò que n'afecta les competències i responsabilitats derivades del fet de la capitalitat de l'illa d'Eivissa, com també les competències que s'estimin d'interès concurrent entre les tres administracions.

2. Correspondrà al Consell de Capitalitat l'estudi i la proposta de criteris de finançament i, si s'escau, de mesures financeres.

Article 8

1. El Consell de Capitalitat estarà integrat per:

- a) L'alcalde o l'alcaldeessa de l'Ajuntament d'Eivissa, o el regidor o la regidora en qui delegui, que exercirà les funcions de Presidència del Consell de Capitalitat.
- b) Dos representants de la comunitat autònoma, designats i destituïts pel president o la presidenta de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- c) Dos representants del Consell Insular d'Eivissa, designats i destituïts pel president o la presidenta del Consell Insular d'Eivissa.
- d) Dos representants de l'Ajuntament d'Eivissa, designats i destituïts per l'alcalde o l'alcaldeessa de l'Ajuntament d'Eivissa.

2. La presidència del Consell de Capitalitat correspon a l'alcalde o l'alcaldeessa de l'Ajuntament d'Eivissa. Té dues vicepresidències: una correspon al o a la representant de la comunitat autònoma de les Illes Balears, i l'altra correspon al o a la representant del Consell Insular d'Eivissa. Hi actua com a secretari o secretària el o la titular de la secretaria general del ple de l'Ajuntament d'Eivissa.

Per raó dels assumptes que se sotmeten a la consideració del Consell de Capitalitat es poden incorporar a les sessions, com a membres no permanents, els consellers o les conselleres competents per raó de la matèria de què es tracti i els regidors o les regidores de l'àrea corresponent, que actuen amb veu i sense vot, llevat de quan actuïn com a substituïts de membres permanents del Consell de Capitalitat, d'acord amb el que estableix el règim de substitucions previst reglamentàriament.

3. El Consell de Capitalitat convocarà una persona elegida pel Consell Insular de Formentera que participarà, amb veu però sense vot, en el debat d'aquells punts que es consideri que poden ser d'interès per a la ciutadania de Formentera.

Article 9

1. El Consell de Capitalitat ha d'aprovar el seu reglament de funcionament d'acord amb el que disposa aquesta llei, amb l'aplicació supletòria de les normes sobre funcionament dels òrgans col·legiats que estableix la legislació sobre règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, la Llei de bases de règim local i el Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals. L'esmentat reglament ha de ser aprovat per majoria absoluta dels components del Consell de Capitalitat.

2. El Consell de Capitalitat s'ha de reunir com a mínim dues vegades a l'any; una de les quals ha de ser abans que la comunitat autònoma, el Consell Insular d'Eivissa i

l'Ajuntament d'Eivissa aprovin els projectes de pressuposts corresponents. En tot cas, s'ha de reunir a l'inici de cada legislatura, dins el primer trimestre següent a la constitució de les noves institucions de les administracions que conformen el Consell de Capitalitat.

El secretari o la secretària ha de convocar el Consell de Capitalitat per ordre del president o la presidenta, que igualment ha de fixar l'ordre del dia de les sessions, i també l'ha de convocar sempre que ho sol·liciti així la representació de la comunitat autònoma de les Illes Balears o la representació del Consell Insular d'Eivissa en el termini de set dies des de la sol·licitud. La sol·licitud s'ha de formular per escrit amb l'expressió dels assumptes que la motiven, que s'han d'incloure a l'ordre del dia.

3. Els acords del Consell de Capitalitat s'adopten per majoria, a través de la posició manifestada pels titulars de les tres administracions representades. Cada una de les tres administracions representades disposa d'un únic vot. En tot cas i quan es tracti d'acords amb repercussió econòmica o que afectin l'exercici de competències atribuïdes legalment a qualsevol de les administracions que formen part d'aquest Consell de Capitalitat, per a l'aprovació de l'acord es requereix el vot favorable de l'administració o les administracions responsables de la despesa econòmica o de la competència de què es tracti.

Article 10

Corresponen al Consell de Capitalitat les funcions següents:

- a) La determinació dels sectors d'interès concurrent entre l'administració autonòmica, l'administració insular i el municipi d'Eivissa que afecten les funcions que corresponen a la ciutat d'Eivissa com a capital.
- b) L'estudi i la valoració dels costos que comporta la condició de capital d'Eivissa i, si escau, la fixació dels instruments de compensació precisos, així com la determinació dels objectius als quals s'ha de destinar la inversió a què es refereix el títol III d'aquesta llei.
- c) El control i el seguiment de l'aplicació de les quantitats recollides al títol III ja esmentat.
- d) L'adopció de mesures de coordinació per a l'exercici harmònic de les competències respectives.
- e) El control i el seguiment de les relacions de col·laboració entre les administracions públiques que l'integren.
- f) La resolució dels conflictes que puguin sorgir en les relacions interadministratives de col·laboració derivades de la capitalitat.

Article 11

1. El Consell de Capitalitat està assistit per una comissió delegada o executiva, de caràcter general i permanent, presidida per l'alcalde o l'alcaldesa d'Eivissa, la composició de la qual, que ha de ser en tot cas paritària, ha de determinar el Consell de Capitalitat. Cada una de les institucions que participen en el Consell designarà els seus representants a la referida comissió.

Correspon a la comissió executiva preparar les sessions del Consell de Capitalitat, vetllar per l'execució dels seus acords i exercir les funcions que li atribueix el reglament orgànic, i també aquelles que li delegui el Consell de Capitalitat. Pel que fa al règim de funcionament, s'hi ha d'aplicar el previst a l'article 9 d'aquesta llei.

2. El Consell de Capitalitat pot acordar la creació de comissions tècniques, de caràcter permanent o temporal, per a l'estudi específic d'actuacions concretes en sectors determinats. Aquestes comissions tècniques, de caràcter paritari, han de tenir la composició que determini el Consell de Capitalitat en cada cas.

TÍTOL III RÈGIM DE FINANÇAMENT

Article 12

1. Sense perjudici dels recursos que integren la hisenda municipal d'Eivissa, s'estableix un mecanisme especial de finançament destinat a garantir la cobertura dels costos econòmics i socials derivats de la condició de capitalitat d'Eivissa.

2. ²Els pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i els del Consell Insular d'Eivissa han d'incloure una consignació específica a favor de l'Ajuntament d'Eivissa per a despeses o inversions al municipi d'Eivissa. La quantia total anual d'ambdues consignacions s'ha de determinar d'acord amb l'estudi i la valoració dels costos de capitalitat a què es refereix la lletra b) de l'article 10 d'aquesta Llei, i s'ha d'aplicar als objectius que es determinin en el si del Consell de Capitalitat d'Eivissa.

L'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha d'assumir el setanta per cent de la quantia total anual esmentada, amb un mínim de quatre milions d'euros anuals, mentre que el trenta per cent restant l'ha d'assumir el Consell Insular d'Eivissa.

3. Amb l'objectiu de donar compliment a la consignació anual a càrrec de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a què es refereix l'apartat anterior, els pressuposts generals de la Comunitat Autònoma han d'incloure en els capítols 4 o 7 del pressupost de despeses les aportacions específiques a favor de l'Ajuntament d'Eivissa que siguin necessàries a fi de finançar els projectes o les actuacions corresponents, els quals s'han de vincular a la compensació dels costos de capitalitat o a les actuacions a què es refereixen els apartats 1 i 2 de l'article 19 de la Llei 2/2016, de 30 de març, de l'impost sobre estades turístiques a les Illes Balears i de mesures d'impuls del turisme sostenible.³

4. Les aportacions a què fan referència els apartats anteriors formen part del finançament global d'Eivissa als efectes del que estableixen l'article 2.2 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, i l'article 2.3.d) del Text refós de la Llei de subvencions, aprovat pel Decret legislatiu 2/2005, de 28 de desembre, amb excepció únicament de les aportacions amb fonts de finançament que només es puguin vehicular per la via de les subvencions, i sens perjudici, fins i tot en els casos en què no constitueixin subvencions, dels requisits de justificació dels projectes o les actuacions que, si s'escau, siguin exigibles d'acord amb la normativa aplicable a cada font de finançament.⁴

² Apartat modificat pel DL 5/2025, de 16 de maig, esmentat en la nota 1.

³ Apartat afegit pel DL 5/2025, de 16 de maig, esmentat en la nota 1.

⁴ Apartat afegit pel DL 5/2025, de 16 de maig, esmentat en la nota 1.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL ÚNICA

En un termini no superior a cinc mesos des de la constitució del Consell de Capitalitat, aquest haurà de comptar amb un estudi i una valoració complets que determinin amb precisió la quantificació dels costos econòmics i socials per quantificar la inversió anual a què es refereix el títol III d'aquesta llei, i la determinació dels objectius als quals s'ha de destinar aquesta inversió.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA ÚNICA

Durant el primer quadrienni següent a l'entrada en vigor d'aquesta llei, i mentre no s'hagi constituït el Consell de Capitalitat, la quantitat anual destinada a inversions territorialitzades a què es refereix l'article 12.2 d'aquesta llei serà com a mínim de cinc milions d'euros.

DISPOSICIÓ FINAL ÚNICA

Aquesta llei entrarà en vigor el dia següent al de la seva publicació al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.